

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmertelen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknak és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitlér soranként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújtatnak.

A nyelv.

Nem az izlés szervét értjük alatta, melyet a táplálkozás, az életfentartás műszeréül alkotott a természet; nem is azt a beszélőképeséget, mely az emberi szellem legmélyebb és legmagasabb gondolatait képes bámulatraméltó hűséggel visszaadni, a melyen böleselkedik a tudós, elragadóan zeng a költő, a mely viharként zug a szónok ajakán, mely közvetít minden érintkezést ember és ember között, a legridegebb üzleti ügyletől kezdve a lélek legfenségebb gondolataig, a szív legforróbb érzelméig — nem ezekről akarunk szólni most.

Van a nyelvnek egy harmadik fajtája, mely nem izlel, mert izlése nincs; nem az anyanyelvet terjeszti, mert azon a dialektuson beszél, melyen szólott a hitrege kigyója az emberiség ősanjához az első ember paradicsomában. Ennek érintése olykor zuzódást hagy maga után mint a bot, máskor mérgező sebet ejt, mint a scorpio fullánkja; most az utcák terén lármázva szórja szerte-szélylyel izzapos göröngyeit, majd a sötét oduból senkitől nem látva lövelli mérgét, mint a varangy a fénylő szentjánosbogárra.

Egy társadalmi körtünet, egy ragályos betegség, minden békét feladni kész daemon, mely nem kiméli egyéni becsületet, családi szentélyt, közérdeket, melynek neve nyelvélés, nyilatkozzék akár rekedt torokból piaci módra, akár halkán, suhogva szálljon szalon kosztümben illatos ajkakról kíváncsi fülekbe. És e veszélyes bajra ezerszer meg ezerszer reámutatott a nemesebb lelkek közérzete, a nyelvélés, vagy mondjuk közneven — a pletyka ki volt már számtalanszor szatirizálva szinpadon, regényben, versben, írásban és képen, ostorozva

gunynyal és megvetéssel, még sem szűnik, sőt mint a mesebeli sárkánynak egy levágott feje helyett nő kilenc élesebb csipő, szuró szervvel fölruházva.

Főltalálhatjuk e bajt az ugynevezett nagyvilág magasabb régióiban, a közélet felsőbb fokú küzdőterén is, napjaink tanúságot tesznek országos jellegű nyelvélésekről, de ezek mint a fergeteg jönnek vad robogással és rettegéssel zugva keresztül csakhamar, mondhatni pillanat múlva alamerülnek ismét. Ám mi vidéki, kisvárosi emberek ebben is kényelmesebbek vagyunk. Egy-egy fölkapott tárgy nekünk hosszú ideig elég a szó-rakozásra, hogy azt aztán forgassuk, mázolgassuk annyiféleképpen, a hányféle mész koponyánktól telik. Hiszen a vidéki életnek egyik tápláléka ez — igaz, olyanszerű, mint a mákony — s az okos gazda az élelemmel takarékoskodik. Nem mindennap akad egyforma vadászszerecsene, pedig a pletyka szükség, életszükség igen sok egyénnek.

De hát mi ennek az oka?

Először is a kellő műveltség hiánya. Nem a jó társaságban való járatlanságot értem alatta, ámbár ez is egyik hatalmas tényező, hanem a kedélynek, a léleknek, a gondolatvilágnak tartalom nélkülségét. Az ember gondolkodó képessége olyan, mint az örökmozdony, melynek szakadatlanul munkaanyagra van szüksége s mivel üres talajból nem merithet, veszen onnan, a honnan kap, ha nem csépelhet tiszta buzát, csépel gyomot. Ellenben a művelt lélek mindig megtalálja saját gondolatműködésének tárgyát, úgy a magányban, mint a másokkal való érintkezésben és nincs reá utalva az orvvadászatra. Hiszen tekintsük meg társadalmi életünket és láthatjuk, hogy a nyelvnek mások

dolgain, vagy egyéniségén való köszö-rülése azon körökben ulti valóságos bachanaliát, a hol a szűk látókör, a legkezdetlegesebb köznapiságon felül-emelkedni nem tudás jellemzi az egyé-neket, szóval, hol a finom érzék a társadalmi élet kötelmei iránt, vagy másként a valódi intelligencia hiányzik. Az aztán nem tesz különbséget, vajjon egy nyelvés cseléd adja-e tovább a mészárszéken hasontársaitól hallott dolgokat, vagy pedig a mosolygó urhölgy suttogja, keztyűs kis kezét ajkaihoz tartva.

Másik forrása e bajnak a jellemgyengeség. Sok, nagyon sok ember van, ki a maga nézetét sohasem meri nyitlan kimondani akkor, ha az övével ellenkező nézetre talál s bár kellemetlen érzéssel, denémán türi, miként tiporja el egy határozott egyén azt, a mi neki meggyőződése. Ám e kellemetlen érzés bosszuvágyra sarkalja, és a mit nem mert megtenni nyitlan, megteszi hátmegett, kamatos-tól igyekezve lefizetni a tartozást. Itt is, ott is tetszeni akarva, A-nak B-ről, B-nek A-ról suttogja azt, a mivel gondolja, hogy egyiknek, vagy másiknak kedvét keresheti. Kicsiny dolgokat nagyra fuj föl; egy talán tréfás, ártatlan megjegyzést kész mérgezett törre kihegyezni, hogy alkalomadtán szurhasson vele. A pletykanak e fajtája a legveszélyesebb, mert társadalmat bomlasztó hatása van.

A harmadik forrás, mondhatni melegágy, az, anyagi vagy erkölcsi zilált viszonyok. A hol jólét, megelégedettség honol, ott az emberszólás nem igen verhet tanyát s ha olykor olykor fölbukkan is, csakhamar kitépik, mint a bürköt a rendezett kertből. Hányszor halljuk: „elég nekem a magam baja, nem törődöm a máséval” — és mégis a tapasztalat azt

mutatja, hogy ez nem így van. Az emberi kebelnek van egy undok érzelmé és ez a káröröm, mely akkor talál csak kielégítést, ha mások kellemetlenségeit látja, vagy hallhatja. Mintha valami vigasztaló rejlene abban az elégedetlen emberre nézve, hogy szomszédjának még jobban fáj a feje, mint neki, mintha tisztára lehetne mosni egy-egy foltot azzal, hogy másra is sikerül reátapasztani. És akár tapad az a folt, akár nem, a törekvés megvan, megvan leginkább azok ellenében, kiket legjobban vértetve hisznek ellene. Mert ezekkel szemben föllép egy másik szövetséges társ is, az irigység. Béke van valakinek családi életében? Rajta, támadjuk meg azt! Látunk tiszta, önzetlen barátságot? Tépjük össze! Látunk egyetértést, egyenlő nézetek között? Verjük szélylyel irgalmatlanul! A nyelv fullánkja vékony, sikamlós, minden-hova befér. És ez így megy isten tudja mily változatos kiadásokban.

És míg a nyelv által megsebzett ember ha férfiuval áll szemben, kereshet és legtöbbször találhat is megtorlást, vagy elégtételt társadalmi, vagy más uton, de fájdalom, a pletyka nemcsak férfikörben forog, hanem sőt fokozottabb mérvben — bocsánat hölgyeim! ne vegye senki magára — azon körben, melynek tagjai legtöbbször férfivédelemre szorulnak, elégtételt pedig soha nem adhatnak. Megszívlelendő volna tehát, hogy míg a modern felfogás szerint elég egy szó, egy félreértés, hogy egy férfiélet oda dobassék a lovagiasság szabályainak áldozatul, a gyöngébb nemnek is megvan az a kötelessége, hogy e veszélyes bajt igyekezzék a maga köréből kiirtani.

A „Szilágy-Somlyó” Tarcája.

Hány nagy folyó...

Hány nagy folyó zuhogó árja
Oszlik a mély tengerbe el,
S csepjéből, mely a sziklát vájja,
Hogy ő az, nem ismerni fel.

Az ősvadonnak rejtekében
Leroppan hány faóriás,
Vihar, féreg, előlri szépen,
Redves forgács lesz, semmi más.

Egy-egy nap szörnyű dördüléssel
A végtelenbe szétszakad,
Mi fölér lepke szárnyveréssel
Itt még oly zajt sem hallanak.

S a büszke ember bukik arca,
Ha érzi, hogy órája út,
S nincs elkészülve soha arra,
Hogy elfelejtik mindenütt.

Buzás Pál.

Hölgyeink a jövő században.

A jövő század kitűnő fantáziájú megírói a nőknek nagy jövőt jósolnak.

Jókai állítását a 20. század regényében, hogy Tatrangi és neje a lakodalom utáni napokat kémiai és mechanikai számításokkal töltötték volna el, mi férfiak Severus bölcsességeit tesszük magunkévá és kijelentjük, hogy nem vagyunk hajlandók a jövő hölgyeiről és férfairól föltenni, hogy belőlük minden jó érzés kihaljon, és az idilikus szerelmek végleges felhagyásával prózai dolgokkal foglalkozzanak. Robida egyik nagy művében a nőemancipációval tüzetesen foglalkozik s meglátszik, hogy papucs alatt van, s felesége egy női társaskör elnöke.

Szép dolog lesz, midőn a nő mint védőügyvéd (no, még az egyelőre, Wlasicsnak hála, — nem) a végtárgyalásokon tölti az időt, a férfi pedig, ki ur a háznál, kötenyt kössön, és keverje a rántást.

S ha e nő ur hazajön ebédelni, jó csetepatét csinál a férjével, a miért komázás az ételek s a miért elégette a rántást.

De azért Robida jó filozófus, védő ügyvédeknek csakugyan ajánlatos a szépnem, mert könnyével és könnyörgéseivel a legkeményebb szívű bírakat és ügyészeket is megindítani képes. Hát még az orvoshölgyek, azok végeztenek ám még csak magasztos hivatást. Ha gyöngéd kezeccskéikkel betegükhöz nyulnak, az, — a kapott villanyszikrák következtében — rögtön felgyógyul és elfeledi minden betegségét.

S minthogy a szépnem gyöngéd természeténél fogva kicsapongásokra nem képes, a bankigazgatói állást is ők foglalják el, hogy a részvényesek a jövő században — napirenden levő sikkasztásoktól megóva, nyugodtan alhassanak.

A hölgykatonaság előtt nincs a világnak hadserege, a ki meg ne hódoljon, s le ne tegye az adó fegyverét a győztes vezérnö előtt. A legszebb vívmánya még az is lesz a jövő századnak, hogy közös megegyezés alapján a hölgyek rojtos, fodros ruháiból kivetkeződnék s helyette kabátot és nadrágot öltenek.

A férfiak pedig, hogy mégis valami ismertető jel legyen köztük és a zsarnok női nem közt, természetesen felveszik az

eldobott szoknyákat s a többi női ruhakészletet és szabad idejüket kötéssel és varrással fogják eltölteni s ha a feleség nem látja, mosogatás után egy ebéd utáni álmorra ledőlhet. Ez természetesen csak a középosztálynál szokott így lenni, míg ellenben a vagyonos osztály szolgálókat tart, kik ugyanazon szolgálatokat végzik, a miket a XIX-ik században a szobaleányok, szolgálók és szakácsnők.

És minthogy a férfinem összebeszélvén — miután nem szaladgál, a huszadik században a hölgyek fognak aszfaltbetyároskodni s a férfiaknak udvarolni.

De mi kemény szívűek leszünk s nem hagyjuk nehány szerelmi vallomás által magunkat elcsábítani, s pláne csókolózni.

Oh nem, tisztelt hölgyek, hiába ajánlanak a számunkra csókokat, mi csak nagy válogatás után fogadunk el belőlök, de csak titkon egyet.

Jó lesz tisztelt hölgyek a jövő századnak e jeles vívmányaival megbarátkozni s szoktassák magukat idején ezekhez az utóbbi dolgokhoz.

D.

A kiállítási faluról.

Széles, hosszú, az Andrássy-ut tenge-lyébe eső ut vezet a kiállításon keresz-tül: a kiállítás körútja. Ennek első haj-lásánál sugártornyú templom hirdeti a falut. Csak pár lépést kell haladnunk és a falu piacterén vagyunk.

Jobbról az iskola, a háttérben a köz-ségháza, aztán a tűzoltószeretek tára, a ma-gyar utca nyílassa és a debreceni csárda képezik a templom környezetét. Nagy rá-csos kapun keresztül jutunk be a temp-lomudvarra, melyet védfal kerít. A temp-lom is, a védfal is hazai typus után, ala-posan tanulmányozott motívumok köve-tésével épült. A Kalotaszeg Magyar-Valkó községének református temploma szolgált mintául a tervezőnek. A nemes egysze-rűséggel fehérre meszelt magas falakon góthikus ablakok nyílnak. A templom főhajóját mellékhajó keresztezi, a torony maga oldalt áll. A toronytető kupalaku süveg, ívezetes fatorony-építményen nyug-szik. A 120 négyzetméter alapterületű építmény néprajzi tárgyak befogadására van szánva. Zichy Jenő gróf állítja itt ki kaukázusi utjából hozott ősmagyar vo-natkozósu tárgyait. A védfal régi időkre emlékeztet; külellenség ellen védekezett ezzel a nép. A vásártartó utókor bódékat toldott a kőfal mellé, ezt az eszmét való-sította meg a védfal tervezője is, midőn abba eladási fülkéket mélyesztett.

Még ha nem volnánk is kiállításban, senki sem fogja kárhözhatni a kivitelt, mely az üzletet ily közel hozza az Isten házához, ha megmondom, hogy e bódék hazafias közérdek szolgálatára, a nép és háziipar terjesztésére hivatják. Kizáró-lag magyar cikkeket, specialitásokat és mindennapi szükségleteket fog itt az or-szág minden részéből összesereglett eladó-közönség a kíváncsi idegeneknek kínálni. A huszonnégy bódén Bács-Bodrogh, Cson-grád, Békés, Krassó-Szörény, Abauj-Torna, Maros-Torda, Hunyad, Torontál stb. vármegyék érdekltsége osztozódik meg. Az egyikben katrincákat, tarka papucso-kat, a másikban varottast, a harmadik-ban butykosokat és kantákat, taplómun-kákat, a negyedikben székely szőtteket, az ötödikben szegedi paprikát, a hatodik-ban debreceni peracet és pipákat találunk majd árusítva és ki győznél elsorolni mind azt a sok tetszetős holmit, a mit most a kerületi helyi bizottságok egymással ver-senyre kelve, a bódék árukészlete gya-nánt felhalmoznak.

A bódék egész kivitele falusias. Igazi diszt ez az egész sor csak akkor kapja meg, ha majd május hó 2-án kinyitja mindannyi a sátrát, kirakja, aggatja az áruló deszkára a tarkábbnál-tarkább hol-mit, megjelenik a nyilásoknál a vidék-ről került árus leány és összegyűlnek egy-egy előtt a jókedvű vevők.

Lám a templom és anyakönyvveze-tői hivatal szoros tözsomszedságba kerül-tek. Nem ok nélkül. A lakodalmaskodni készülő nép nem akar sokat fáradni, mert a csárda boltivei alatt híres cigány mu-zsikája és jó bor fogja várni a násznépet. Nemsokára kifüggesztik amott a község-házán a hirdetősi táblát s akkor meg-tudjuk, hogy ormánsági, szerb, román, szász, kalotaszegi, csángó, matyó, ruthén lakodalomra van kilátás a faluban. Ezekre aztán meg lesz hiva minden-minden látogató és lesz azokon oly virágos jó kedv, a minő csak az igazi faluban fakad.

* * *

A templomtól balra nyílik a magyar-utca. Ennek a végében van a német-szög s a magyar-utcával párhuzamosan halad a nemzetiségi sor.

A hány ház, annyiféle, kettő sincs köztük egyforma. A hány ház, annyi vi-dékről való, annyiféle a kapu, a tornác, a tető formája, a kémény a kerítés, a kemence stb. Nézzük pl. a kémények alakját. A jász házé négszögletű, a tót házé kis malomtetejű, a csongrádié négy bolthajtáson nyugvó, a borsodié lapos te-tejű, kereszttel, a veszprémié legömbölyi-tett, két lyukkal, a nyírvidéki ékalaku, a csikmegyei kalotaszegi háznak, meg a torockóinak éppen nincsen kéménye, ezt pótolják a csinos alakítású füstlyukak. Avagy tekintsük a kapukat! A csongrádi betétes, a jász házé végig rácsos, a kalota-szegi leveles, a zalamegyeié csupos, a székelyé galambbugos.

A 3-ik házszám előtt állunk. A ma-gyar-utca első háza ez. Jász-Nagykun-Szolnokmegye építette. A ház típusát Jász-Ápátin rajzolták le. A kis kapun át belépve fedett tornác alá érünk, mely eső és szélvihar ellen védi a vendéget. Szíves, barátságos, jómódu nép lakik benne; lépünk be!

A konyhából két szoba nyílik. Az elsőben jász, a hátsóban kun család la-

kik. Az árokszállási gazda épp most ér-kezett haza a tanyáról, kezében a buza-kalász, a termék reménye, dicsekedve mutatja az anyjuknak. A házörző is vele volt, épp most ugrik a ház asszonyának ölébe, hogy elvegye simogatás címén a változhatatlan kegy jelét. A legközelebbi marhavásár határnapját keresi. Élete párja az ágyhoz támaszkodva várja az öreg el-határozását, viszik-e hát a tinót a vásárra, megpróbálandók, ugyanis mit adnának érte.

Mindszenti portának jutott a 4-ik szám. Takaros udvar. El van látva min-dennel, még a galambducnak, tejesköcsög tartónak, görénak, ólaknak is jutott hely az udvaron. Csongrádmegye építtette. A ház maga az utcára vet, homlokzata di-szes faépítmény, tetőzete előrebukó, a homlokzat falán vízvezető deszka fut vé-gig. Mindkét szobája be van népesítve. Ünnepi hangulat mind a kettőben. A hátsó házban a fiatalok vannak együtt. A menyecske kártyát vet, kisebb hűga mindkét karjával az asztalra könyökölve lesi a kártyajóslatot, mellette áll a jöven-dőbelije, mosolyog, úgy látszik, nem sok figyelmet vet a sógorasszony meséire. Az első házban az öregek vannak. Az őszba-juszu gazda újságot olvas, az asszony biblíát forgat.

Az 5-ik szám alatt a kalotaszegi ház fekszik. A ház előtt virágos kertecske. A rózsafa, a pünkösdi rózsá, az orgona-virág nem hiányzik belőle. Faház ez, kontyos födéllel. Végigfutó tornácának utcára néző elejét csinos farács takarja el. Az utcaajtó festett bálványfái, a duc-fedél, a leveles kapu oly vonzók, oly kedvesek! Bent a házban most ért véget az eljegyzés. A vőlegény és menyasszony már megcserélték a nászajándékot, a kérő is elégtlenül mosolyog, nem hiába járt. A fátyolos menyekében a leendő nász-asszonyra ismerünk, süményt hozott a fiataloknak.

A szomszédos ház Somogymegye ékes csökölyi háza, mellette a torockói, a festői torockói népviselet bemutatására szánva. Ez a torockói nép eredetileg Stá-gerből került. Ma egy szálalig mind ma-gyar. A faj szépségét egész Erdélyben szélteben-hosszában ismerik. Az első ház-ban nem laknak, az a vendégeknek való. Ebben áll a magas ágy, melyben három sorban 2 darabjával hat párna van be-akrva. A párnahéjak liljommal vannak kivarrrva, kék, fekete és pirosban. Az ágy mellett a festett láda áll, e mellett padláda, a fölött a falra való deszka, az ablakos sarokban, végül az asztal. Ezt üli körül e pillanatban a háznép. A pár-tás leány tükör előtt ül — a templomba készül s csinosítja magát. Az asszony a ciframellényes fiának mutogat az ábcében.

A 8-ik szám alatt a nógrádvárme-gyei Petyik István építkezett. Ki is irta a ház homlokzatára, hogy „Isten segítsé-gével“ végezte be a munkát. Ez a ház az internacionale színében gazdag. Piros az asszony szoknyája, a leány hajpántlikája, a fejkendő, a vállraváló, de még a csizma is. Bemutatom az itt egybegyűlt társasá-got. Az a kis hamiskás szemű szőke ott a balszálon a jövő aratás után kerül fő-kötő alá; alig 16 éves a szentem, s már is kérője van. A daliás legény ott mel-lette, a bátyja, a család szemefénye. Az a rókaprémes, kékosztós bundájú a szom-szédból került komámasszony — most tereferélnek együtt, — elmenjenek-e a szomszédfalusi bucsura?

A szíves olvasók jól jegyezzék meg maguknak a 9-ik számot. Emelet és ajtó nem szükséges, — el nem lehet tévesz-teni. Ez a ház a legtölggyökeresebb ma-gyar építkezést, a sátoros tetőt mutatja. A legsötétebb Göcsejből való. Mikor Jankó kollegámmal elmondtuk a megyei alispánnak, hogy Zebeckéről akarunk typust vinni a kiállítási faluba, — nem hitt szavainknak!

Választásunk jó volt, — mutatja az a tetszés, melyben ez a rózsafüzéres fes-tésű, elől tornács ház részesül. Az egész udvar körül van építve. A gazda éber szeme belát mindent: ólat, pitvart, lakó szobát — mindent, — mindent!

Szívesen mutatnám be itt is a kis-komáromi menyecskét, kinek selyemru-hája, kackiáson hátrakötött kontya — előre tudom — sok tetszést fog aratni, ha nem kellene a szomszéd házba siet-nünk, a hol most ritka látvány tárul sze-münk elé: konvencio-fizetés folyik. Be-állított a pitykegombos nadrágú kondás, a széleskarimájú kalapjára büszke gulyás. A kondás számadása — úgy látszik — már rendben is van; a gazda leolvasta az ezütförintosokat az asztalra; a szá-madó kalaplevéve áll előtte — a hűséges Bodri kutya mellette. A gulyás az ajtó-ban állapodott meg, ott várja be, míg a másikkal elvégezte a sort a nemzeti ur.

Anyi természetesség, annyi naivság alig van csak egy ház bálalakjainak je-lenetességében, mint a szomszédos borsó-diban. A gyékényből vert tetejű ház rá-csos kapuján belépve, takaros udvart, a pitvarban sürgölődő kövesdi menyecskét találunk.

Nagy eset van a háznál!

Az „ember“, mikor még együtt ették a huszároknál a sziráki Józival a pró-fontot, meghivta vendégségre a jó fegy-verbajtársát. Most jött el — a hűgával együtt. Ki is öltöztek a lelkeim! A szir-áki lány ám csak selyemben meg bár-sonyban jár, a legény szürét meg hat hé-tig varrta a miskolci szabó, — majd hogy a szemét rajta nem hagyta! Vigan ko-cintanak egymással — mint régi jó paj-tásokhoz illik — a legények, a ház Zsu-zsója meg vigan önti a kancsóból a kerti bort.

Kérem, ne szomorkodjanak el tüstént, ha Veszprém megye oszloptornács házába lépnek! A szent-gáli nép nem mind ily öreg ám, mint a mi itteni alakjaink. De hát a népviseletért, meg a multak emlé-keért sokat meg kellett tenni. Ez a ba-konyköz-pi nép hajdan udvari vadász- és kanász-szolgálatokat végzett; ma csak az örege tud róla. A néni is a kemence mellett, a mint ott a cirmost cirogatja, bizonynyal csak a multa gondol, és az ősz Szemző bácsi, a mint az ablak mel-lett ülve pipája füstjét eregeti, ezeket a mult emlékeit fejtegeti az Andris kanász előtt, a ki a hétrefalú szalonnájáért jött be vasárnap reggelén.

Már előre tudom, hogy nagy kíván-csisággal várják megnevezését a 13-ik számú háznak, mert ezt a házat mindenki, a ki még látta, dicsérte, magasztalta. Az a rokonszeny-e az oka, melylyel a csán-gók iránt viseltetünk, avagy azok a zöld alapon tarka virággal festett ablakdesz-kák, avagy a csin, tisztaság, mely a há-zat környezi? — nem tudom, de az bizo-nyos, hogy mikor én e nép között jártam, a nép józan takarékosága, az asszony-nép keresetlen tisztaféher öltözéke, vallásos-sága, barátságos modora engem is egy-szerre megnyert. A ház egész belső be-rendezése, az egyöntetű stylen készült butorok, a kerti virágokból koszorut fonó leányok méltó képét nyújtják a takaros keretnek!

A falu végére értünk! Elhallgatok, — — mert a mit itt látnak, az már magától beszél. Tizenhét cigány van itt egybegyűlve, sátor alatt tanyázva és a putri körül. Egyik szeget kovácsol, a más-ik katlant foltoz, a harmadik gazdátlan tyukot főz, pipál a negyedik stb. József főherceg telepítette őket ide, A falu nem is lehetne el nélküle, — valamint ők sem a falu nélkül!

* * *

Az ország németajku lakossága nép-életének bemutatására Szebenmegye szász, Metzenzef város német, Torontálmegye sváb, Nyitravármegye felvidéki német házakat építtettek. Ez a négy ház nyitja meg a nemzetiségi sort!

A szász ház oszloptornácsos pitvarára a „Laube“-ra lépcső vezet. A szászok festői viseletében 5 alak van a házban, melynek butorzata egyöntetűen eredeti szász festéssel készült. A falakon ónkan-ták és tányérok, tarkavirágú tálak, — az asztal le van takarva, mint mikor valami készül; csillog, fénylik minden! A meny-asszonyi díszbe öltözött leány nyugodtan teszi kezébe választottjának a magáét, az öregek áldása rajtuk.

Abból a vidékből, a hol a jól csengő ásókat, a tartós kávépörkölköket, a három-lábu vasbográcsokat kalapácsolják, ke-rült a faluba a három ablakos metzenzefi ház. A mintákat, a felvidék regalebérli-nek tipikus alakjait ki nem ismerné? — Szorgalmas, kis igényű nép ez, melyet sok nyomorral ismertett meg a kisvas-ipar pangása. El se hinné, ha bevezeté-ssem el nem áruolom, hogy német házba léptünk. A ház asszonya — tisztos mat-róna — arany pártá a fején, fényes a felső kabátja, selyem a köténye és bro-kát a szoknyája. Egész öröme a két fel-nőtt gyermekében van. A legényfiú Bocskay huszár-öltönyben van, természetes, daliás alak. Lefényképezte magát. Az anya most bírálja nagy kedvteliséssel a kezében lévő fénykép és az eredeti összevetésével a felvétel sikerét!

Csak a torontáli jómódu svábtól telik ki olyan kényelmes ház, a minőt a jécsai mutat. Ismerni kell az „Ausbehaltener“ intézményt, hogy megértsük, miért lakik a két öreg külön a fiataloktól. A penziós öregek a kis ház. Okulárás, néni ke-fonogat az ócskabutoros szoba ablakánál; karosszékeben ül a pohos öreg ur; ku-tyája — együtt vénült vele — a lábánál nyugszik. — Igazi csendélet! A nagy házban két fiatal ingerkedik. A sváb le-

gények a bucsu alkalmára szavazattöbbséggel „Vortänzer“ szoktak választani. Ennek aztán jogában áll választottjának felpántlikázott rozmaringallyat ajándé-kozni. A Hannes (Johannes) ép ezzel bántja most a Rézit, hogy a szomszédék Káthi (Katharina)-jának fogja átvinni a kitüntető csokrot, ha tüstént csattanósan meg nem erősíti a változhatlan ragasz-kodást!

A 17. házszám kapujához értünk. Az egyetlen emeletes ház ez a faluban. A házközségekben élő handlovai németek, az ország legérdekesebb németajku népe, lakják. Ellentéte a jécsai svábnak gazda-ság és jólét tekintetében. Takarni, ker-tészkedni jár az alföldre, csak a telet tölti otthon. Ilyenkor vannak aztán a családi tanácskozmányok, osztozkodások, lakodalmak. Egyébként a család fő osz-tja ki a közösséghez tartozóknak a szerepet és a legöregebb parancsának mindany-nyian szívesen engedelmeskednek.

A 18-ik számú telek a krassó-szörény-megyei háznak jutott. A narancssárga és sötétkék festések a homlokzaton, a bükk-fából való építkezés, a magas, aláépített tornác, a kontyos tető, a nagy tágas pit-var, ebben a szendicefőző üst, mind-mind érdekes részletek. Fiatal házaspár lakja. Alig hogy összekeltek. — Csitt — éppen othon is vannak! — a menyecske varró-pamutot gombolyit a motoláról, azaz csak gombolyitana, ha az előtte egy apró padkán ülő sötét szemű uracskájának pillantásai meg nem zavarnák. Boldogan élvezik csendes othonukat, senkisen za-varja a naiv jelenetet! Azaz hogy mégis — nem egyedül vannak! Észrevétlen ta-nuja van az egész ömlengésnek: a ke-mence tetején gubbaszkodó cica, a har-madik a társaságban. Dr. Lendl tanár műve.

A szemközi téren álló kupos tetejű keresztfát Csikvármegye állíttatta, a mint a felirat mondja, „a kiállítás alkalmára, Krisztus urunk kinszenvedése emlékére“. A keresztől jobbra van a székely ház, az-zal szembe a ruthén, az ékes szerb ház, aztán a bolgár, vend, tót és a sokác.

A székely házat festői kerítésével, galambbugos kapujával Péter János uram építette. Ott számol papiranyagmása most is a hátsó szobában, mint a jó ácsmester-hez illik, hogy megmondhassa az előtte türelmetlenkedő ufalusi menyecskének, miből kerülne ki egy takaros nyári konyhának a költsége. — A ház körül futó tornác, éppen az első szoba abla-kánál, sudártermetű legény áll és ugyan-csak csipkedi az ablakon kihajló leányzó arcát. — Ezen a jeleneten ütközött meg a falunk egyik látogatója, mondván, hogy teljesen ellentétben áll a tornácajtó fölött olvasható felírás értelmével. „Bé-kesség a bemenőknek“ — mondja az írás — és a bent lévő leánynak nincsen békessége; „egészség a kimenőknek“ — folytatja tovább az írás; -- pedig de-hogy! beteg annak a bucsuzó, szerelmes legénynek a szíve!

Amit népviseletben pompának, festő-inék lehet nevezni, össze van hordva a nemzetiségi utca házaiban. A szerb ház asszonyának drága aranynyal himzett fő-kötője, papucs, kötője; a bolgár férfi fehérposztó, ruhája, a sokác menyecskék pávatollas, ezüstgyöngyös fejdíszei, a tót ház legényének virágos kalapja: külön-külön követelik ki a tetszést.

Kövessenek, kérem, egy pillanatra a szerb ház pitvarába és nézzék meg, mi-ként koccintgat a falu rossza, a csunya férjek réme és minden csinos asszony kedvence, a daliás Péro, a ház asszonyá-val és annak sógornőjével. Nem is lakzi, a melyen nem a Péro a vőfély; nem is kóló (körtánc), a melyben nem ő dirigálja a jókedvet. Selyemmel gazdagon kivarrrt mellényét, a fehérposztó nadrágjára ki-himzett cifra virágokat — tudom nem egy festő fogja lemásolni.

A botnak is két vége, a falunak is két szöge van. A községháztól jobbra a másik. Ez a szöge a magyar pástortólet bemutatásának van szentelve. Itt van a breznóbányai juhász kunyhó, a felvidéki turókészítés, a híres brimzának műhelye. Benn a katlan, az üstök, az akasztó hor-gok, fejdőzsák, szóval minden, minden, a mi ehhez a mesterséghez tartozik. Mel-lette a magyar vándor (nomád) pástortólet utolsó maradványa, a cserény, a kecskeméti tanyák pástortorkunyhója; — vesszőfonásból van; Szegedi György, Kecskeméti város gazdasági tanácsosa Herman Ottó néprajzi tudósunk közre-működésével létesítette.

A cserény nyel szomszédos a „vasaló“, a hortobágyi pástortólet nádépítménye, melyet guzsvessző tart össze. Végül a ke-rek alaku „kontyos“, Turkeve számadó gulyása, Finta Miklós állította és ren-dezte be.

S most csak egyet tartozom még kiemelni, azt, hogy ez a falu maradó közintézmény alapvetője. A 120 drb bábu, mely különféle jelenetében hat hónapon keresztül mulattatja a látogató közönséget, az a kápráztató sok népviselet, melyet a bábukra huztunk, a thékák, padok, karosszék, kastenek és tányérok, a kormos fazekek, a nyársak, szakajtók, tekenők, a melyeket a házakban látunk, kivétel nélkül a néprajzi muzeumba kerülnek, s ha a Gondviselés is úgy akarja, századok multán is hirdetni fogják, hogy volt egy országos kiállítás, mely a nemzet ezeréves fennállásának emlékére összegyűjtötte a népet jellemző tárgyait, — hirdetik majd akkor, a mikor a kultura nivelláló hatalma eltörölte már az emlékezetből is a festői népviseletet és a házberendezési tárgyak már csak a mult kedves emlékeit fogják képezni!

A mily vonzó lesz akkoron ez a muzeum, oly varázsszerű lesz — jól tudom — a kiállítás tartalma alatt a benépesített falu. Igen, benépesített, mert a faluban havonként több ünnepély lesz. Felvonulnak cifra szerszámú, felpantlikázott lovaikon a szerb legények, a szemrevaló ormánsági menyecskék, a pengőarskantyus matyók, a tarka szoknyát viselő egri Marcuk, a fehér ruhás sváb lányok, hogy egy-egy lakadalmat, bucsut, szüreti, aratási ünnepélyt tartsanak a faluban. Aztán a bőkezű miniszter 50%-al mérsékelte a zónát, barakkot is épít, népkonyhát állít a földmives népek, hogy a legtovábbi határszélről is, össze-vissza 5 frt költség-gel jöhessen el két napra még a legszegényebb ember is.

Ilyenkor aztán ugyebár ott leszünk mi is mindnyájan. Az a kézszerítés, melyet ilyenkor a nemzetiségekkel váltunk, az öröm, melybe belevegyülünk, a tánc, melyet a néppel eljárunk, mind egytől-egyig annak a magasztos érzésnek lesznek kifejezései, mely a haza minden hű fiát kivétel nélkül elfogja, midőn itt a faluban, az igazi egyszerűség, a keresetlen jókedv tanýájában ünnepeljük nagy nemzetünk ezeréves fennállásának ünnepét.

Különfélék.

— **Ref. egyházmegyei tanács** lesz f. hó 27-én délelőtt 10 órakor a ref. lelkési iroda helyiségében Szilágy-Somlyón s ugyanekkor pénzügyi szakosztályi és közalap végrehajtó bizottsági gyűlés is fog tartatni.

— **A szilágy-somlyói kaszinó** f. hó 29-én, d. u. 3 órakor közgyűlést tart, melyen az alapszabályok némely pontjának megváltoztatása is tárgyalás alá kerül. Itt említjük meg, hogy a budapesti országos kaszinó választmánya kizárólag terhe alatt tiltani javasolta a hazardjátékok saját termeiből most éppen a Dániel József-féle kínos incidensből kifolyólag. Vajjon nem lenne-e üdvös dolog, ha a mi kaszinónk választmánya is követné e tekintélyes testület példáját? Azt hisszük, igen.

— **A szilágy-somlyói polgári műkedvelő-társulat** ápril 6-án, húsvét másodnapján szineloadást rendez, melyen Tóth Edé halhatatlan népszínműve, „A falu roszsza” kerül színre. A próbák már javában folynak s az előadás érdekesnek ígérkezik.

— **Dilemmába került gyermekek.** A helybeli állami iskolába járó izraelita növendékeknek hír szerint hitoktatójuk megtiltotta, hogy szombaton iskolába menjenek, mert különben megbuktatja őket a hittanból egytől-egyig. Ha pedig nem mennek, a népoktatási törvény alapján megbuktatják szegényeket a rendes tanítók egytől-egyig. Aztán mondja valaki, hogy a gyermekkor boldog. Különben, a mint értesülve vagyunk, ez ügyben intézkedni fog az iskola gondnoksága.

— **A krasznamegyei takarékpénztár** az évi mérleg elkészítése alkalmával 20 frtot adományozott a szilágy-somlyói nőegyletnek, melyért ez uton mond hálás köszönetet az egylet elnöksége.

— **Megrendítő szerencsétlenség** történt e hó 21-én délután Kelemen László kőműves udvarán. Két napszamos ember dolgozott itt már több napon keresztül a hegyoldalba vájt kőbányában. A nevezett nap alkonyán az egyik — Szabó József — a levágott földet akarván kitakarítani, alá állott a boltozatszerű üreg homlokának. És mig ő semmi rosszat nem sejtve, végezte dolgát, egyszer csak megüdült a homlokzatról egy körülbelül mázsányi kötömeg, és a szerencsétlen emberre zuhant, összezuva annak fejét, karját és lábait. A súlyos ütéstől rögtön szörnyet halt embert a teljes összelapítástól csak az mentette meg, hogy a puha föld, melyen állott, rögtön engedett a reánehézedett tehernek és besüppedt alatta. Szivetrázó látvány volt, a mi-

dőn a szegény ember felesége és hat árvává lett gyermeke meglátták a családapa holt testét. A kik tanui voltak e gyászos jelenetnek, sokáig nem bírják elfelejteni. A szomorú véget ért munkás temetése e hó 23-án ment végbe nagyszámu közönség ószinte részvéte mellett.

— **Büvészet.** Két tagból álló büvésztársaság Anатели ur és Anатели kisasszony mulattatták f. hó 24. és 25-én a színházban produkált mutatványaikkal a közönséget. Az érdeklődés meglehetősen csekély volt, pedig az előre kiragasztott óriási rózsaszín plakátok ígértek hipnotist, levegőben repülést és ki tudja mi minden ördögi mesterséget. Valamit láttunk is belőle.

— **Tekintetes Szörkesztő ténsur.** Mán-mög esmég egy csuda esett velem. Kerítésnek való vesszői mentem a zerdőre, mer mán veteminyez a zasszony. De a zegyik tinóm, a méket a margitai sógoromtuu vettem, nagyon erkölcsös eörtöte a jármot, osztég ott kárhoztam vele nagy vacsoráig. Eccee csak jön nihány ur finyes puskákkaa, a beszígyökbü kivetem, hogy valami szalonna madarat szeretnénk lüni. Ilyet se láttam még, pedig mahónap nem kee piszkáni a fogamat. A mint ott megállanak, eccee csakugyan jü egy madár. Puff neki, lütek, a szeginy madár vire nyomba rápreckelődött a zegyik ur kik nadrágjára. Héj, de vótak örömbe, pedig nem tom mi, mer az egy hitvány bagoly vót, annak pedig ippeg ugnynincs szalonnája, mint a kutyanak. Aszongyák, hogy mégis megsüttetik a Páskujot ur vendiglőjibe, osztég a ki ett belőle, olyan bagoly erköcsivé vált, hogy soh-se tud ijje otthon ülni. Mely-hez hasonló lyókat kíván Göre Gábor bíró ur.

— **Meghívó.** Ungvári László fúiskolatulajdonos Czeglédre, e helyen is felhívja a gyümölcsészet barátait, hogy telepét a nyár folyamán felkeresni, illetve becses látogatásukkal kitüntetni szíveskedjenek. Jó alkalmat nyújt erre az ezredévi kiállítás és azon körülmény, hogy Czeglédre — a nyugati, vagyis a volt osztrák államvasuton — 1 és fél óra alatt el lehet jutni. Fent említett cég a kiállításon részt nem vesz, mert a vállalat természete, illetve a kiállítást érdeklő növények és tárgyak legnagyobb részt fel nem vihető és hogy a tulajdonost sem rajz, sem mintázat, sem adat közlés sem képesíthetik arra, hogy a nagyszabásu dolgoknak csak 100-ad részét is feltüntetni bírná, mit különben a helyszínén 1—2 óra alatt teljes nagyságban lesz szerencsája bemutatni.

— **Olcsó lakások a kiállításon.** A kiállítási igazgatóság kötelező ígéretét bírja a budapesti szállodások nagy részének, hogy szobáik árát a kiállítás tartama alatt legfeljebb 33%-kal fogják fölemelni. A kiállítási igazgatóság e szállodák címét közzé fogja tenni. A budapesti szállodák száma a kiállítás tartama alatt 30 lesz, az ezekben rendelkezésre álló szobák száma körülbelül 2420. Budapest fő- és székváros hatósága a kiállítást látogató idegenek kényelmére Rózsza-tér 7. sz. a. hatósági lakás-irodát rendezett be, mely a m. kir. államvasutak keleti és nyugati pályaudvarain fiókirodát fog nyitni. E lakásiroda nyilvánírtja a fő- és székvárosban, illetve annak környékén rendelkezésre álló lakásokat és megrendeléseket levél útján is elfogad. Ugyancsak a fő- és székváros hatóságának gondoskodásából iskola-épületekben tömeglakásokat rendeznek be. Egy teremben 10—20 ember lakhatik. Mindenkinnek egy teljesen felszerelt, függönnyel ellátott vaságy, szék, pole, ruhafogas, mosdó- és ivókészlet áll rendelkezésére. Egy ágyanak egy napra való használatáért 32 kr., ruha-, lábbeli tisztításért 5 kr., podgyász őrizetért 5 kr. jár. Egyes iskolatermekben 2—3 személy számára elkülönített és elzárható fülkéket is rendeznek be, a mely fülkékben a tömeglakásoknál felsoroltakon kívül asztal, tükör és gyertyatartó is lesz. E fülkékért személyenként és naponként 50 kr. fizetendő. Végül gondoskodás történik más, deakufalakkal elkülönített szobák berendezéséről is. A kellő kényelemmel berendezett szobákért 70 kr., a tisztogatásért 10 kr., a gyertyáért 10 kr. lesz fizetendő.

— **Majdnem hihetetlen,** milyen nagy mérvet ölt néhány hét óta helybeli és környékbeli kereskedőinknél a kerti magvak forgalma. De ne is csodálkozzunk, hogy oly rendkívüli módon karolja fel a kertészkedő közönség a tokokba zárt magvakat, ha tekintetbe vesszük ezeknek ugyszólván meglepő eredményeit, Mert hát csakugyan kitűnőknek kell azoknak a Mauthner-féle magvaknak lenniök, ha egyes melegágyi fajtáknak u. m. karaláb, retek, ugorka, stbnek kész terményeit már most ott látjuk számos asztalokon. Az ilyen korai konyhakerti termények nem csak kellemes újdonságot képeznek a családban, a hova odava-

rászolják a szép évszakot, hanem a hivatásos kertészeknek, kik korai termények előállításával foglalkoznak, tetemes jövedelmi forrást teremtenek és nem tagadjuk, hogy kereskedőink a tokokba zárt Mauthner-féle magvak fogamzása által az üzletnek kerteszi ágazatát a haladás medrében terelték.

— **Foghuzás** fájdalom nélkül. A vidéki ember bejött a városba, s egészen új címtáblán látta e hirdést: „Itt fájdalom nélkül lehet fogat huzatni.” Mivel már régen fájt a fog, hement és a szembejövő fogművészől gyanakodva kérdezte:

— De igazán nem fog fájni?

— Az én metódusom egy csepp fájdalmat sem okoz, tessék csak helyet foglalni, mindjárt megmagyarázom.

Erre fogta a vasat s nagyot rántott a fogon, úgy hogy a páciens se nem látott, se nem hallott.

— Látja, szólt a fogművész, így huztuk ki a fogakat ezelőtt.

Most még egy nagyot rántott a fogon úgy hogy a páciens fájdalmasan felordított.

— Ugy-e bár, ez is fáj, mondá a fogművész; persze, ez a konkurrensnek a metódusa, aki itt szemközt lakik. És most figyeljen — folytatta és újjával kivette a már kihuzott fogat — így csinálom én. Ez csak nem fáj?

— **Henneberg-selyem** csakis akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete, fehér, és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázottakat, damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: HENNEBERG G. (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Irodalom.

— **Göre Gábor** a „Kakas Márton”-ban. Gárdonyi Géza híres alakja Göre Gábor, a lepédi bíró ezental a „Kakas Márton” című élelapon fogja közzétenni nevezetes leveleit, melyekben kalandjait meséli el. Az első bejelentő levél már megjelent a „Kakas Márton” mai számában. A lap ára negyedrőre 1 frt. A „Kakas Márton” kiadóhivatala, Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4.

— Egy remek nemzeti emléket képez „Az Ezredéves Magyarország és a Milleniumi kiállítás” című díszmű, melynek 6-ik füzetét vettük. Minden füzet érdekes és művészi kivitelű képei által a legtekélyesebb reprodukciókat nyújtja és kiváló gondnal összeválogatott tartalma oly izlósnek adja tanuileit, mely egymagában is biztosítja a mű rendkívüli nagy elterjedtséget. — A látóképek megválasztása kivétel nélkül igen szerencsés a felvételek kivitele teljesen művészi minőségű. A 6-ik füzet ismét egész sorát hozza Magyarország leggyönyörűbb vidékeinek. Többek között Esztergom látóképei a nem rég készült új Dunahíddal, Szilcsifürdő elragadó panorámájával, Környébánya fenséges vidékével megkapó látványt nyújt. Az Árva völgy hazánk gazdaságilag legmostohább, de természeti szépségben legdagdagabb vidéke és az ország második fővárosa Szeged város egy részének hozatala, Bucciari látóképe, Fogaras vára, mind oly szép dolgok, hogy e mű megszerzését csak a legmelegebben ajánlhatjuk, mert egy ilyen díszműnek egy családnál sem szabad hiányozni. — Dacára a mű rendkívüli olcsó árának az előfizetők, kik a minden egyes füzetben mellékelt szelvények által biztosított utazási és ellátási kedvezményeket, a Kiállítás látogatására nem veszik igénybe, teljesen díjtalanul kapják az Ezredéves orsz. kiállítás nagy színnyomatu panorámájának képét, melyet az ismert tájképfestő Heyer Arthur készített. Kapható minden budapesti és vidéki könyvkereskedésben; megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest, Teréz-körut 38. lételelet (Kunosi Vilmos és fia műintézetben). „Az Ezredéves Magyarország és a milleniumi kiállítás” egyes füzetének ára 40 kr., tehát az egész, 12 füzetből álló díszmű csak 4 frt 80 krba kerül.

— A Kertész. a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap 6-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Konyhakertészet. Nagy Péter: Vétrágya a konyhakertben. Hereb-lay Emil: A virágok vagy karfiol. Rakcsányi Anna: A törözi répa. Zschäbitz Henrik: A dinnyehajtás. — Gyümölcsészet. Angyal Dezső: Császári fehér ribizke. Teleki János: Málna, Perpetuel de Billard. Nietz F. N.: A gyümölcs-fák nyessése fagyos időben, a fák elgombosodása és a fagyóker pusztító. Jablanecy: A gyümölcsfa a házikertben. Band Henrik: Cserepekbe ültetett gyümölcsfák nevelése és tenyésztése. Farkas József: A csontmagu gyümölcsfák tavaszi nemesítése. Ady Károly: A gyümölcsfák megválasztása (Folytatás és vége). — Díszkertészet. Gillemot Vilmos: Sunset rózsá. Cséser Lajos: Pár szó a kerti térségek befüvesítéséről. V—s: Apró magvak vetése. Gresinck Antal: Gyakorlati tudnivalók a rózsatenyésztés köréből. Kellner István: A nyári ibolya (viola) tenyésztése. Pimper József: Amorphallus Rivieri. Suskoff Henrik: A Gardenia tenyésztése. — Lugas Jókai Mór: Észrevételek a kertészgazdai feljegyzéseimre. — Rowant Dr Kaufmann Ernő: Hangya és más levolteti. — Gép- és eszközkészlet. Vitályos: Házilag készített burgonya osztályozó — Tárcsa. Szalay Fruzina: Az ablakok. — Hírek. Adakozás Bereczki szobrára. — „Nagykőrösi szőlőtelep részvénytársaság” — A gyümölcstermelők cím s lakjegyzéke. — A vad torna kivesztése. — Művész. — Milleniumi ügyek. A millenium törvénybe iktatása. — Mil-

lenniumi gyümölcsfák. — Milleniumi emlékfák. — Apró szakközlemények. — Szerkesztői üzenetek. — Színes műmelléletek. Császári fehér ribizke. Sunset rózsá. — Farnetszetek.

— A Lampel-cég milleniumi képes díszmunkájából, a Szalay-Baróti-féle „Magyar nemzet történeté”-ből ép most hagyta el a sajtót annak harminnegyedik füzeté a Jagellók korát folytatva, a II. Lajos király alatti időket (1516—1526.) beszéli egészen a magyar hadseregnek Mohács alá vonulását, tehát a szerencsétlen csata közvetlen előzményeig. E füzetet a mohácsi ütközetnek a Hadi Krónika után készült tervrajza rekeszti be. Az illusztrációk közt feltűnő szép a „Dobozi” című önálló műmelléklet, mely Székely Bertalan ismert művészi alkotása után készült s Dobozit abban a jelenlétében festi, midőn az előnyomuló törökök elől már nem lévén menekülése, hitvesét törével leszurni készüli.

— Gyors egymásutánban érik magokat a Lampel-cég (Wodianer F. és Fiai) kiadásában megjelenő „1848—49-iki magyar Szabadságharc történeté”-nek füzetéi Graza György rendkívüli érdekesítő irmodorában leírva. Most már az 55-ik füzet látott napvilágot. Ebben fejezi a bászai rács felkelés történetét, mely Hadik M. tábornok fényes győzelmével Szeged mellett véget ért. Aztán a tóli hadjárat többi műveit írja le sorba, mint végrehajtottak s azok közt a vár-ostromoknak és bevételeknek juttat előkelő szerepet. Elragadó s lelkesítő a piskii hídnál Bem apó vezérlete alatt vívott csata a maroknyi magyar seregnek a tengernyi sok orosz ellen, s ép oly gyászos emlékét örökíti meg a szerző Nagy-Enyed pusztulásának leírásáról, mely közben az 55-ik füzet szövege megszakadt. A képdísz e füzetben is méltóan sorakozik a megelőző füzetek pazar illusztrációi mellé.

— A millenium és a Magyar Hirlap. Mindössze néhány hét választ el még bennünket Magyarországtól félévig tartó nagy ünnepétől, a milleniumtól. Erre a nemzeti nagy ünnepre készül most mindenki országgszerte. Magától értetik, hogy a sajtó, amely minden nemes ügynek a felkentője, a legelső tényezők közt foglal majd helyet, amelyek a közönség segítségére lesznek abban, hogy mindenki tökéletes tájékozást szerezhessen arról, ami az ezredéves ünnephez tartozik. De a sajtó organumai közt is első helyen áll ezzel az igyekezéssel a Magyar Hirlap. A Magyar Hirlap eddig is a legválogatosabb és legértelmesebb fővárosi napilap volt; a legjelesebb írók és hírlapírók oly számmal csoportosultak köréje, hogy ebben a tekintetben a Magyar Hirlap szinte versenyen kívül áll. S mégis újabb és újabb áldozatokat hoz ez a kitűnő napilap a közönségnek, hogy a milleniumi nagy campagnében a Magyar Hirlap olvasói kapják mindenről leggyorsabban a tökéletes információkat. Egész sereg új munkatársat szerződtetett a Magyar Hirlap a végett, hogy könnyebben felelhessen meg millenári feladatainak. A kiállítás egész ideje alatt folyvást ad ugyanis a Magyar Hirlap külön lapokat, bővített s a rendesnél sokkal terjedelmesebb számokat, az események szerint. Ezenkívül „Kiállítási Utmutató”-val is kedveskedik a közönségnek. Ez az Utmutató szinte nélkülözhetetlen lesz mindazoknak, akik a kiállítást alaposan akarják megnézni: s a Magyar Hirlap előfizetői potom árán, negyedrőszért a rendes árak, juthatnak majd hozzá. Szóval a Magyar Hirlap semmi áldozatból sem riad vissza, hogy magát a nagy közönségre nézve pótolhatatlanná tegye. Előfizetési ára évenyre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr. Az előfizetési összegek a Magyar Hirlap kiadóhivatalába (Budapest, Honvéd-utca) küldendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS:
BÖLÖNI SÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Széplak község (Biharmegye) képviselőtestületének törvényhatóságilag is jóváhagyott határozata szerint egy új jegyzőilak felépítése 3000 frt költség erejéig engedélyeztetvén, felhivatnak vállalkozni szándékozők, hogy kellő bantáppénzzel ellátott ajánlataikat legkésőbb **folyó évi ápril hó 3-ik napjáig** Széplak község előjáróinál adják be.

Tervrajz és költségvetés a község előjáróinál bármikor megtekinthetők. Széplak, 1896. március 22.

Kalotay Viktor,
jegyző.

Végh Bálint,
bíró.

BOR KIMÉRÉS.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy valódi kitűnő **magyar-igeni, (erdélyi)**

BORAIM

megérkeztek s azt literenként **40 és 30 krért** árusítom, — továbbá ribizke bor literre **25 kr.**

Nagyobb vételnél **50 literen felül 5 krral olcsóbban** számítom.

2—2

GÁSPÁR ÁBRAHÁM.

Árverési hirdetmény.

Sz.-Somlyó város tulajdonát képező magurai erdőből a nagyméltósági földmivelésügyi m. kir. miniszter ur mult évi 13,385. sz. a. jóváhagyásával 312. kat hold terület faállományára faizás és cserkéreg termelésre való 3 év alatti használás céljából folyó évi április hó 23-án d. e. 10 órakor Sz.-Somlyón, a városházánál tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

A kikiáltási ár 15,600 frt 12 kr, melynek 10%-a, vagyis 1560 frt 01 kr. bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban árverésre kiküldött bizottság elnökénél előlegesen leteendő.

A részletes árverési feltételek pedig alólrtnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Sz.-Somlyó, 1896. március 23.

Gencsy Sándor,

1—3 polgármester.

Köszénkátrányt

legjobb minőségben,
zsindely- és deszká-
tetők behuzására,

mely által azok tartósága kétszerre hosszabb, továbbá **culá-
pok**, melyek a földbe ásatnak,
**kerítések s gazdasági eszközök
befestésére**, hordókban á 50,
egész 250 súlytartalommal, to-
vábbá saját gyártmányu

COAKSOT

(pirszén) **kovácsok és lakatosok**
részére ajánlja jutányos ár
mellett:

a légszeszgyár igazgatósága
1—10 DEBRECENBEN.

Árverési hirdetmény.

Kiss Ignác sz.-somlyói lakos kereskedő végrehajtónak Angyalosi Károly és neje Fodor Anna perecseni lakos végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében a bírói árverés 70 frt 38 kr. tőke, ennek 1895. évi július hó 10-től járó 6% kamatai, 18 frt 10 kr. perbeli s egyéb, 9 frt végrehajtási, 9 frt 80 kr. árverésenkérsi s a további költségek erejéig ezennel elrendeltetvén, annak határidejéül **1896. évi április hó 8-ik** napjának **delelőtt 9 órai** megkezdéssel a zilahi kir. törvényszék területén fekvő Perecsen községhezához kitűzetik, amikor is elárvereltetnek szükség esetére a kikiáltási áron alól is.

1) Végrehajtást szenvedő Fodor Anna f. Angyalosi Károlynénak s végrehajtáson kívül álló Fodor Róza, Fodor István és Fodor Lászlónak a perecseni 465. tjkben A. I. 1. 2. rsz. a. foglalt 76. hsz. házas beltelek és 1133. hrsz. dudási szőlő a végrehajtási törvény 156. §-a a) és d) pontja alapján egészen 365 frt kikiáltási árnban.

2) Angyalosi Károly és neje Fodor Annának a perecseni 728. tjkben A. + 1. rsz. a. foglalt 2175. hrszamu III. fordulóbeli szántója egészen 21 frt kikiáltási árnban.

3) Végrehajtást szenvedő Angyalosi Károlynak és végrehajtáson kívül álló Fodor Zsuzsánnának a perecseni 784. tjkben foglalt 8 frt 68 ¹⁴/₁₀₀ kr. váltáságtőkével terhelt 3030. hrsz. szőlője a végrehajtási törvény idézett szakaszának a) pontja alapján egészen 75 frt kikiáltási árnban.

4) ²/₃ részben Angyalosi Károly végrehajtást szenvedő és ¹/₃ részben végrehajtáson kívül álló ifj. Szentmarjay Lajos nevén álló perecseni 854. tjkben foglalt 1074. hrsz. dudási szőlő a végrehajtási törvény idézett szakaszának a) pontja alapján egészen 7 frt 50 kr. kikiáltási árnban.

5) ¹/₃-ad részben Fodor Anna f. Angyalosi Károlyné végrehajtást szenvedő és ²/₃-ad részben végrehajtáson kívül álló Fodor István és Fodor László nevén álló perecseni 879. tjkben foglalt 2311. hrszamu robóbüki erdő az idézett t.cikk alapján egészen 51 frt kikiáltási árnban.

Együttal a valószínűleg elhalt és ismeretlen tartózkodású gróf Aichelburg Ferencné sz. Lang Irma jelz. hitelező és Szentmarjay Róza Bérczi Ernőné jelz. hitelező mint elmebeteg gondnokság alatti részére ügygondnokul Faragó Sándor ügyvéd ki-rendeltetik.

Árverelni szándékozók (kivétel nélkül) tartoznak a kikiáltási ár tiszszáztólját készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyamon számított óvadékképes értékpapirban a bírósági kiküldött kezéhez bánatpénzül előre letenni; avagy az an-

nak előzetes letétbe helyezéséről nyert elismervényt átadni.

II. Árverési feltételek.

I. Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét a leütéstől egy, másik felét, melybe a bánatpénz is beszámítandó, újabb egy hónap alatt mindenkor 5% kamattal a sz.-somlyói kir. adó, mint letétvivatalnál a letétkezelési szabályrendelet szerinti eljárással befizetni.

II. Tartozik vevő a birtokkal járó minden közterhet viselni s a vétel tárgya után kiszabandó kincstári illetéket fizetni.

III. A mennyiben jobb vételári ígért utólagosan nem tétetnék, jogosult lesz vevő az árverés jogerejévé váltával innen nye-

rendő vételi bizonyítvány mellett a megvásárolt ingatlant tetleges birtokába és használatába átvinni, de a tjjog csak az árverési feltételek teljesítése után fog részére hivatalból bekebelezettni.

A többi árverési feltételek ezen bíróság telekhivatalában és Perecsen község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.
Sz.-Somlyón, 1896. évi január 16-án.

DONOVÁK SÁNDOR,
kir. aljbíró.

3 arany, 15 ezüst érem
12 dísz- és elismerő okmány

osztrák-magyar cs. és k. udv. szallító

Tessék a fennebbi védjegyre ügyelni s a vételei határozottan kifejezni: Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Kwizda Ferencz János

K w i z d a - f é l e

Restitutionsfluid

es. és k. kiv. szabadalmazott mosóvíz lovaknak. **Egy palackkal frt 1.40 o. é.** több mint 30 év óta udv. istállóknban, valamint katonai és polgári nagyobb istállóknban is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után erősítésül; továbbá ficamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

Fő letét:
kerül. gyógyszerár Korneuburgban.

Védjegy

Védjegy.

roman kir. udv. szallító.

Kapható a gyógyszerárakban és drogistákban

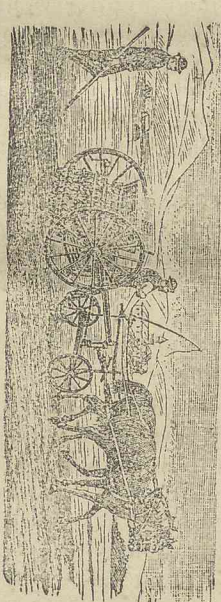
4-26

Egytelmes acél-ekék és minden egyéb

2 és 3 vasúti ekék

Részletek drágábbak kintánra inges és barna színű kiltókban

"COLUMBIA" legjobb sorrelőgépek, szecskivágók, repavatók, kutorok, szecskivágók, daráló, bűlő-malmok.

Locomobili és gőzcséplőgépek-készletek 2¹/₂ és 3¹/₂ méterig, továbbá járgány-kormányok, kasszák és anatógépek, botorok, szecskivágók.

Clayton & Shuttleworth

megőrzéségi gépjárműk @ Budapest Váci-körút átal a legújanyasabb árak mellett ajánlatnak: 63. sz.

Több mint 50 év óta
sikerrel használtatik!

Az
ESZÉKI SPITZER-KENŐCS

és az
Eszéki Salvator-Szappan.

Valódi minőségben csakis
mint eddig, ezentul is
ESZÉKEN, felsőváros
DIENES C. J.-féle

gyógyszertárban
készül és megrendelhető. 4—16

Szeplőket

és
májfoltokat
valamint az összes
bőrtisztatálansá-
gokat

biztosan eltávolít

1 tégely valódi Spitzer kenőcs	35 kr.
1 üveg valódi Spitzer mosdóvíz	40 kr.
1 darab valódi Salvator-szappan	50 kr.
1 doboz valódi lyoni rizspor 3 színben	50 kr. és 1 frt.
1 tégely kézpaszta	60 kr.

FIGYELMEZTETÉS!
Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES-féle eszéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

"Zacherlin"

Bámulatosan hat! Nincs párja a világon!

Mindenféle rovar ellen hathatós s éppen ezért az egész világon, mint a maga nemében utólrhetetlen hirhedt szert keresik. Ismertető jelei 1: lepecsételt üveg, 2: a „Zacherl“ név.

Kapható Szilágy-Somlyón: Fábry Józsefnél. — **Zilahon:** Bikfalvy Testvérek, Terge József, Widinszky László és Bikfalvy Ferencznél.

1—10

Nyomatott Böllöni Sándor gyorsajtóján Szilágy-Somlyón 1896.